Krajowe Biuro Wyborcze

Radny w powiecie: kto może kandydować?

Dziś kolejna odsłona cyklu: „kto może kandydować?”. Tym razem podpowiadamy, kto i jak może ubiegać się o mandat radnego rady powiatu.

Mieszkańcy powiatu podejmują rozstrzygnięcia w głosowaniu powszechnym – poprzez wybory i referendum powiatowe – lub za pośrednictwem organów powiatu, którymi są rada powiatu (organ stanowiący i kontrolny) oraz zarząd powiatu (organ wykonawczy).

Ilu radnych jest w radzie powiatu?

W powiatach do 40 tys. mieszkańców w skład rady powiatu wchodzi 15 radnych oraz po dwóch na każde kolejne rozpoczęte 20 tys. mieszkańców, nie więcej jednak niż 29 radnych.

Co robi radny rady powiatu?

Radny rady powiatu musi kierować się dobrem wspólnoty samorządowej powiatu. Radny utrzymuje stałą więź z mieszkańcami oraz ich organizacjami, a w szczególności przyjmuje zgłaszane przez mieszkańców powiatu postulaty i przedstawia je organom powiatu do rozpatrzenia, ale nie jest związany instrukcjami wyborców.

Jest również zobowiązany do udziału w pracach organów powiatu oraz powiatowych jednostek organizacyjnych, do których został wybrany lub desygnowany.

Czym zajmuje się rada powiatu?

Do wyłącznej właściwości rady powiatu należy m.in.: stanowienie aktów prawa miejscowego (w tym statutu powiatu), wybór i odwołanie zarządu oraz ustalanie wynagrodzenia jego przewodniczącego, powoływanie i odwoływanie na wniosek starosty skarbnika powiatu, ustalanie kierunków działania zarządu powiatu oraz rozpatrywanie sprawozdań z działalności zarządu, uchwalanie budżetu powiatu, rozpatrywanie sprawozdania z jego wykonania budżetu oraz podejmowanie uchwały w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium dla zarządu z tego tytułu. Rada powiatu rozpatruje także raport o stanie powiatu oraz podejmuje uchwały w sprawie udzielenia lub nieudzielenia wotum zaufania dla zarządu z tego tytułu.

Rady powiatu podejmuje ponadto uchwały w sprawach wysokości podatków i opłat w granicach określonych ustawami, a także uchwały w sprawach majątkowych powiatu czy w sprawie przyjęcia zadań z zakresu administracji rządowej.

Do kompetencji rady powiatu należy również podejmowanie uchwał w sprawach współpracy ze społecznościami lokalnymi innych państw oraz przystępowania do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych, uchwalanie powiatowego programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego, uchwalanie powiatowego programu przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy czy przyjmowanie programów rozwoju. Kadencja rady powiatu w myśl znowelizowanych przepisów trwa 5 lat od dnia wyborów.

Kto może zostać radnym?

Kandydować na radnego rady powiatu może osoba, która ma prawo wybierania do rady powiatu, a więc wyłącznie obywatel polski, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat,

oraz stale zamieszkuje na obszarze tego powiatu.

Uwaga! Prawa wybierania nie mają osoby pozbawione praw publicznych lub ubezwłasnowolnione prawomocnym orzeczeniem sądu albo pozbawione praw wyborczych prawomocnym orzeczeniem Trybunału Stanu.

Prawo zgłaszania kandydatów na radnych przysługuje: komitetowi wyborczemu partii politycznej, koalicyjnemu komitetowi wyborczemu, komitetowi wyborczemu organizacji lub komitetowi wyborczemu wyborców.

Sprawdź, czy jesteś w rejestrze wyborców

Kandydat na radnego rady powiatu powinien sprawdzić w urzędzie gminy w danym powiecie, czy jest wpisany do rejestru wyborców. Jeśli jest obywatelem polskim i posiada zameldowanie na pobyt stały w tej gminie położonej w danym powiecie, będzie wpisany do rejestru wyborców z urzędu. Jeśli stale zamieszkuje w gminie położonej w danym powiecie bez zameldowania na pobyt stały, może być dopisany do tego rejestru. Jak to zrobić? Nic prostszego. Wystarczy złożyć w tej sprawie w urzędzie gminy położonej w danym powiecie pisemny wniosek. Powinien on zawierać nazwisko, imię (imiona), imię ojca, datę urodzenia oraz numer ewidencyjny PESEL wnioskodawcy. Do wniosku dołącza się kserokopię ważnego dokumentu stwierdzającego tożsamość wnioskodawcy oraz pisemną deklarację, w której wnioskodawca podaje swoje obywatelstwo i adres stałego zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Ta sama procedura ma zastosowanie do wyborcy nigdzie niezamieszkałego, przebywającego stale na obszarze gminy.

Decyzję o wpisaniu lub o odmowie wpisania do rejestru wyborców wydaje wójt w terminie 3 dni od dnia wniesienia wniosku. Decyzję o odmowie wpisania do rejestru wyborców, wraz z uzasadnieniem, niezwłocznie doręcza się wnioskodawcy. Wójt przed wydaniem decyzji jest obowiązany sprawdzić, czy osoba, która złożyła wniosek o wpisanie do rejestru wyborców, spełnia warunki stałego zamieszkania na obszarze danej gminy.

O wpisaniu wyborcy do rejestru wyborców niezwłocznie zawiadamia się urząd gminy właściwy ze względu na ostatnie miejsce zameldowania wnioskodawcy na pobyt stały w celu skreślenia go z rejestru wyborców w tej gminie.

Od decyzji w sprawie odmowy wpisania do rejestru wyborców przysługuje prawo wniesienia skargi do właściwego miejscowo sądu rejonowego. Skargę wnosi się za pośrednictwem wójta w terminie 3 dni od dnia doręczenia decyzji. Wójt przekazuje sądowi niezwłocznie skargę wraz z decyzją i aktami sprawy. Może też niezwłocznie zmienić albo uchylić swoją decyzję, jeżeli uzna skargę w całości za zasadną. Sąd rozpozna skargę na decyzję wójta o odmowie wpisania wyborcy do rejestru wyborców w postępowaniu nieprocesowym w terminie 3 dni od doręczenia tej skargi. Odpis postanowienia sądu doręcza się osobie, która wniosła skargę, oraz wójtowi. Od postanowienia sądu nie przysługuje środek prawny.

Jak przebiegają wybory rady powiatu?

Wybory do rad powiatów pod nadzorem Państwowej Komisji Wyborczej i komisarzy wyborczych przeprowadzają powiatowe komisje wyborcze i obwodowe komisje wyborcze.

W celu przeprowadzenia wyborów powiat dzieli się na okręgi wyborcze. Okręgiem wyborczym jest jedna gmina. W każdym okręgu wyborczym wybiera się od 3 do 10 radnych.

Do wyborów do rad powiatów stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące wyborów do rad w gminach liczących powyżej 20 000 mieszkańców. Więcej na ten temat pisaliśmy tutaj.

Wygaśnięcie mandatu radnego

Mandat radnego wygasa w przypadku jego śmierci, utraty prawa wybieralności lub

nieposiadania go w dniu wyborów, odmowy złożenia ślubowania, pisemnego zrzeczenia się mandatu, naruszenia ustawowego zakazu łączenia mandatu radnego z wykonywaniem określonych w odrębnych przepisach funkcji lub działalności, wyboru na wójta lub niezłożenia w terminach określonych w odrębnych przepisach oświadczenia o swoim stanie majątkowym.

Radni powiatowi w liczbach

W całej Polsce podczas tegorocznych wyborów samorządowych do obsadzenia jest 6.293 mandatów radnych w 315 radach powiatu.